

V Bruselu dne 18.1.2021
COM(2021) 9 final

ZPRÁVA KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

**Třetí zpráva o pokroku, jehož bylo dosaženo při provádění strategie a akčního plánu EU
pro řízení rizik v oblasti cel**

{SWD(2021) 2 final}

1. ÚVOD

Celní orgány zpracovávají velké množství zboží, které se neustále zvyšuje. Jejich úkolem je usnadňovat legální obchod, jehož objem narůstá, a současně neustále bojují proti podvodům a pašování nelegálního nebo nebezpečného zboží. Celní orgány se při své práci musí potýkat s velkými výzvami, mezi něž patří současná krize v oblasti veřejného zdraví, důsledky odchodu Spojeného království z jednotného trhu a celní unie EU a rozmach digitalizace a elektronického obchodu.

Řízení rizik umožňuje celním orgánům lépe odhalovat zásilky, které představují riziko, a zaměřovat se na ně. Umožňuje tak řešit rizika v nejlepší možné okamžiku v dodavatelském řetězci, což zajišťuje bezpečnost a ochranu obyvatel EU a ochranu finančních zájmů EU a jejích členských států. Díky řízení rizik je rovněž možné optimalizovaným způsobem využívat celní zdroje.

V roce 2014 přijala Komise strategii a akční plán EU pro řízení rizik v oblasti cel¹. Ve strategii, která se vztahuje na období let 2014–2020, bylo stanoveno sedm klíčových cílů, které vycházejí z celkového záměru dosáhnout vysoce kvalitního, mnohvrstevného přístupu k řízení rizik. Soubor opatření pro dosažení jednotlivých cílů vymezil akční plán. Na žádost Rady předložila Komise v červenci 2016 první zprávu o pokroku², jehož bylo dosaženo při provádění strategie a akčního plánu, a druhou zprávu předložila v červenci 2018³.

Ve svých závěrech ke druhé zprávě o pokroku z ledna 2019 Rada uvítala pokrok, jehož bylo dosaženo při provádění strategie a při posilování spolupráce mezi všemi dotčenými subjekty a při zahajování nových iniciativ – zejména rozhodnutí Komise o kritériích finančních rizik – a účast celních správ na činnostech souvisejících s bezpečností. Rovněž zdůraznila, že řízení rizik je probíhající proces – není omezen na konkrétní opatření s jasně stanovenými daty zahájení a ukončení – a že celní orgány musí pokračovat v inovacích a být připraveny reagovat na nové nebo vznikající hrozby. Ve svých závěrech z ledna 2019 vyzvala Rada Komisi, aby do dvou let předložila třetí a závěrečnou zprávu o pokroku, jehož bylo dosaženo při provádění stávající strategie za období let 2019–2020.

Tato třetí zpráva o pokroku je reakcí Komise na zmíněnou žádost. Stejně jako předchozí zprávy podává celkové kvalitativní posouzení toho, jak je strategie prováděna, a uvádí pokrok, jehož bylo v rámci každého ze sedmi klíčových cílů od zveřejnění druhé zprávy dosaženo. U jednotlivých cílů zdůrazňuje nejvýznamnější pokrok, jehož bylo dosaženo,

---

¹ COM(2014) 527 final.

² První zpráva o pokroku, jehož bylo dosaženo při provádění strategie a akčního plánu EU pro řízení rizik v oblasti cel: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0476&from=EN> (za období let 2015–2016).

³ Druhá zpráva o pokroku, jehož bylo dosaženo při provádění strategie a akčního plánu EU pro řízení rizik v oblasti cel: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0549&from=en> (za období let 2017–2018).

a zjištěné problémy, přičemž hlubší analýzu podává připojený pracovní dokument útvarů Komise.

2. ZPRÁVA O POKROKU

2.1. Cíl 1 – zlepšit kvalitu údajů a zpracování údajů

Cíl týkající se stanovení uceleného právního rámce s požadavky na „vícenásobné podání“ údajů pro analýzu bezpečnostních rizik, kdy budou údaje ze vstupního souhrnného celního prohlášení poskytovány ve vrstvách, a zlepšování kvality údajů byl splněn. Zbývá však dosáhnout jeho úplného provádění.

Právní rámec

Právní rámec tvoří celní kodex Unie a podrobná pravidla obsažená v aktech v přenesené pravomoci a v prováděcích aktech. Kodex vstoupil v platnost dne 1. května 2016. V roce 2020 byly prováděcí akty a akty v přenesené pravomoci k celnímu kodexu Unie dále aktualizovány s cílem zahrnout pravidla týkající se předběžných informací a analýzu rizik v oblasti bezpečnosti a zabezpečení.

Hodnocení celního kodexu Unie

Komise nedávno zahájila hodnocení celního kodexu Unie, které má být dokončeno do konce roku 2021. Jeho cílem je zjistit, zda jsou právní předpisy a funkční elektronické systémy k uvedené lhůtě dokončení nadále vhodné k zajištění modernizovaných, účinných a zjednodušených postupů, které mají pomáhat celním orgánům a také obchodníkům dodržujícím pravidla.

Hodnocení poskytne informace k budoucímu rozhodování o tom, zda by kodex a jeho prováděcí akty a akty v přenesené pravomoci měly být revidovány. Především zhodnotí, zda je celní kodex Unie dostatečně pružný, aby se dokázal vypořádat s řízením celních formalit během krizí, jako je současná pandemie, a zda zohledňuje nové obchodní modely, jako je elektronický obchod.

Vývoj a provádění vhodných řešení IT

Úplné provádění celního kodexu Unie se opírá o sedmnáct elektronických systémů.

I když je v této oblasti zřejmý hmatatelný pokrok a osm systémů již bylo zavedeno a funguje, devět systémů je stále ve fázi vývoje. Je to však v souladu s plánováním pracovního programu celního kodexu Unie. Podrobnější informace obsahuje následující kapitola.

2.2. Cíl 2 – zajistit dostupnost údajů týkajících se dodavatelského řetězce, sdílení informací týkajících se rizik a výsledků kontrol

Komise spolu s členskými státy a podniky pokračuje ve vývoji různých systémů IT, které podporují uplatňování celního kodexu v plném rozsahu. Od zveřejnění poslední zprávy

o pokroku bylo dosaženo významných milníků ve vývoji a zavádění plánovaných systémů IT i v oblasti pravidel pro poskytování nebo výměnu informací. Úplný soubor systémů IT bude postupy dovozu, vývozu a tranzitu dále modernizovat a harmonizovat a zavede nové koncepce, jako je centralizované celní řízení.

Nový systém kontroly dovozu (ICS2)

U zboží vstupujícího na území EU úspěšně probíhá reforma systému EU pro zpracování předběžných informací o nákladu (ICS). Systém má za cíl poskytovat celním orgánům informace o příjezdu zboží s dostatečným předstihem před jeho skutečným odesláním. Vývoj systému ICS2 nadále probíhá a jeho první dodávka se předpokládá na jaře 2021. Celý systém bude realizován ve třech verzích v souladu s podrobnými informacemi obsaženými v připojeném pracovním dokumentu útvarů Komise. Systém by měl být plně funkční v říjnu 2024 a významně zlepšit analýzu rizik v oblasti bezpečnosti a zabezpečení.

Ostatní projekty a systémy

Systém „Surveillance 3“ (SURV3) shromažďuje informace uvedené v celních prohlášeních a ukládá je do databáze. Systém SURV3 modernizuje předchozí systém (SURV2) a zajišťuje soulad s požadavky celního kodexu Unie. Databáze zaznamenává a centralizuje údaje o obchodu v EU (dovozu a vývozu), které vnitrostátní celní orgány každodenně získávají ze svých systémů a poskytují Komisi. Používání platformy pro analýzu údajů začalo zavedením přehledu obchodních toků v březnu 2020. V patřičné době budou přidány další funkce, které Komisi umožní údaje ze systému dohledu lépe využívat.

Výkonnost celní unie se používá jako řídicí/směrovací nástroj pro formulování politiky založené na důkazech, strategické rozhodování, jakož i pro hodnocení výkonnosti a sledování trendů. V jeho rámci se postupně vyvíjí klíčové ukazatele výkonnosti s cílem vyhodnotit, jak členské státy provádějí celní kontroly, zdůraznit význam cel při shromažďování příjmů do rozpočtu EU, zajistit bezpečnost a ochranu občanů EU, ochránit vnitřní trh a zdůraznit důležitost podílu celních správ na plnění cílů v oblasti růstu, konkurenceschopnosti a inovací v souladu s agendou Evropa 2020.

Společné prostředí pro sdílení informací (CISE) podporuje výměnu příslušných informací z námořní oblasti mezi různými zúčastněnými orgány. Dosáhlo významného pokroku tím, že vstoupilo do své přechodné fáze (2019–2021), již řídí a vede Evropská agentura pro námořní bezpečnost v úzké spolupráci s členskými státy.

Fórum pro digitální dopravu a logistiku (DTLF), které vede Komise, sdružuje odborníky na dopravu a logistiku a zúčastněné strany ze soukromého i veřejného sektoru s cílem vytvořit společnou vizi a plán pro digitální dopravu a logistiku. V dubnu 2020 přijala Rada nová pravidla, která společně v odvětví nákladní dopravy usnadní poskytování informací příslušným orgánům v digitální podobě. Rozsáhlejší digitalizace nákladní dopravy a logistiky přinese podnikům značné úspory nákladů, díky čemuž bude odvětví dopravy efektivnější a udržitelnější.

Obchodní řídicí a expertní systém (TRACES) je vícejazyčný on-line nástroj Evropské komise pro správu všech sanitárních a fytosanitárních požadavků na obchod uvnitř EU a dovoz zvířat, spermatu a embryí zvířat, potravin, krmiv a rostlin. Jeho hlavním cílem je digitalizovat celý proces certifikace v souladu s Digitální agendou pro Evropu⁴. Komise zahájila nový projekt spočívající ve vývoji informačního systému pro elektronické předkládání osvědčení o úlovku a jejich správu podle nařízení (ES) č. 1005/2008⁵, kterým se zavádí systém Společenství pro předcházení, potírání a odstranění nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu. Tento nový systém bude pomáhat orgánům členských států při plnění jejich úkolů v oblasti ověřování a řízení rizik v souvislosti s dovozem produktů rybolovu do EU.

Iniciativa jednotný portál EU pro oblast celnictví má za cíl usnadnit automatické ověřování podpůrných dokladů předkládaných spolu s celním prohlášením v rámci celního řízení. Bude tedy nástrojem na podporu koordinace kontrol celních a příslušných partnerských orgánů na hranicích a k poskytování zpětné vazby týkající se kontrol hospodářským subjektům. Jednotný portál propojuje vnitrostátní celní systémy a řešení EU pro poskytování elektronických licencí, například systém TRACES nebo systém vývozu zboží dvojího užití.

2.3. Cíl 3 – v případě potřeby provádět kontroly a opatření ke zmírnění rizika („posoudit předem a zkontrolovat, pokud je třeba“)

Třetí cíl („posoudit předem a zkontrolovat, pokud je třeba“) je pro strategii hlavní, neboť všechny další cíle by měly v konečném důsledku přispět k tomu, aby celní orgány mohly lépe zaměřovat své kontroly, pokud jde o stanovení doby a místa jejich provedení. V rámci cíle 3 bylo dosaženo významného pokroku, zejména pokud jde o prioritní oblast kontroly (PCA), finanční rizika a bezpečnost výrobků a dodržování právních předpisů. Komise rovněž dále rozvíjí a rozšiřuje využívání ověřování věrohodnosti.

Prioritní oblast kontroly (PCA)

Prioritní oblast kontroly je klíčovým mechanismem rámce pro řízení rizik v oblasti cel (CRMF), který umožňuje EU určit konkrétní oblasti, jež budou považovány za prioritní oblasti celní kontroly. Nástroj PCA se používá ke koordinaci celních opatření EU ve většině hlavních rizikových oblastí již od roku 2007, zajišťuje provozní úspěchy a poskytuje strategické poznatky. Během krize se však priority musí změnit, a proto bývají nástroje PCA nahrazovány společnými akcemi zaměřenými na příslušnou krizi. K tomu došlo i v případě onemocnění COVID-19 v roce 2020.

Kritéria finančních rizik

Z kontrol Komise týkajících se tradičních vlastních zdrojů i předchozí práce na opatřeních EU pro snížení rozdílů mezi cly vyplynula nedostatečná harmonizace při

---

⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/>

⁵ Úř. věst. L 286, 29.10.2008, s. 1.

provádění celních kontrol, jejichž účelem je zmírnění rizika podhodnoceného dovozu v celé celní unii.

V květnu 2018 přijala Komise důležité prováděcí rozhodnutí, které stanoví opatření pro jednotné provádění celních kontrol stanovením společných kritérií a norem finančních rizik⁶.

Kritéria finančních rizik jsou souborem pravidel, která umožňují systémům celního odbavení členských států systematicky určovat (nebo „elektronicky označit“) transakce, které představují potenciální finanční rizika a které vyžadují další přezkumná a/nebo kontrolní opatření. Zahrnují většinu známých finančních rizik a přispívají k jednoduššímu přístupu k celním kontrolám.

Rozhodnutí o kritériích finančních rizik, které je určeno pouze odborníkům na řízení rizik v oblasti cel z členských států, umožní členským státům zabývat se finančními riziky na vnějších hranicích rovnocenným způsobem, aniž by na legální obchod byla kladena nepřiměřená zátěž. Určuje rovněž nejvhodnější čas a místo kontroly v závislosti na rozsahu a povaze rizika a na dostupnosti údajů a dokumentace.

Bezpečnost výrobků a dodržování právních předpisů

V roce 2019 přijaly Evropský parlament a Rada nařízení 2019/1020 o dozoru nad trhem a souladu nepotravinářských výrobků s právními předpisy EU⁷. Toto nové nařízení posiluje právní rámec pro kontroly zboží vstupujícího do EU. Rovněž podpoří spolupráci mezi celními orgány a orgány dozoru nad trhem, díky které budou kontroly dovážených výrobků účinnější. Toto nové nařízení se použije ode dne 16. července 2021. Přípravy na jeho účinné provádění právě probíhají.

Ověřování věrohodnosti

Ověřování věrohodnosti bylo zavedeno prostřednictvím integrovaného sazebníku TARIC ve vnitrostátních systémech členských států v roce 2013 a je průběžně rozvíjeno a rozšiřováno. Jedná se o automatické kontroly zavedené ve fázi celního řízení při dovozu, které posuzuje platnost deklarovaných hodnot. Ověřují slčitelnost údajů v celním prohlášení na základě určitých parametrů a v případě nesouladu buď dovoz zablokuje, nebo jej označí – vytvoří pro celní orgány varování, aby prohlášení zkontrolovaly.

2.4. Cíl 4 – posilovat kapacity s cílem zajistit účinné provádění společného rámce pro řízení rizik a zvýšit schopnost reagovat na nově zjištěná rizika

Zlepšení provádění rámce pro řízení rizik v oblasti cel (CRMF)

---

⁶ C(2018) 3293 final.

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1020 ze dne 20. června 2019 o dozoru nad trhem a souladu výrobků s předpisy a o změně směrnice 2004/42/ES a nařízení (ES) č. 765/2008 a (EU) č. 305/2011. Úř. věst. L 169, 25.6.2019, s. 1.

Celní správy členských států stanovily zlepšení provádění rámce CRMF jako prioritní a přijaly v této oblasti řadu opatření. Díky tomu se zlepšila spolupráce a sdílení informací o rizicích mezi členskými státy, mimo jiné i prostřednictvím systému pro řízení rizik v oblasti cel (CRMS), a zlepšilo se i řízení finančních rizik. Několik členských států rovněž vykazovalo zlepšení analýzy rizik díky novým nebo vylepšeným systémům IT a náborem zaměstnanců nebo jejich proškolení.

Mnoho členských států však rovněž poukázalo na překážky, které jim bránily v provádění všech požadovaných opatření nebo v dosažení dalšího pokroku. Mezi největší z nich patří nedostatečná IT infrastruktura, nedostatek finančních prostředků a lidských zdrojů a nedostupnost údajů.

Systém pro řízení rizik v oblasti cel (CRMS)

Systém CRMS je společná databáze, do které se odesílají a ukládají formuláře a zprávy. Členské státy do ní mohou nahlížet, pokud chtějí zjistit, jaké informace je třeba začlenit do vnitrostátního systému analýzy rizik nebo si vzájemně sdělovat.

Systém CRMS se od roku 2005 pravidelně aktualizuje, aby nabízel nové funkce a poskytoval lepší uživatelskou zkušenost. V roce 2016 bylo na základě poznatků získaných od členských států a uživatelů systému rozhodnuto o provedení celkové revize (CRMS2). První fáze (analýza požadavků na systém CRMS2) již byla dokončena a nyní probíhá vývojová fáze. Poté bude následovat fáze testování, přičemž spuštění systému CRMS2 se předpokládá ve čtvrtém čtvrtletí roku 2021.

Dne 4. února 2020 bylo v systému CRMS / krizového řízení spuštěno zvláštní varování týkající se krize COVID-19, které členským státům umožňuje sdílet a přijímat informace a pokyny týkající se stanovení priorit u rizik pro celní kontroly v důsledku COVID-19. Od té doby bylo vydáno více než 400 formulářů pro oznamování rizik (RIF) souvisejících s nebezpečným a nevyhovujícím zdravotnickým vybavením, zdravotnickými prostředky a osobními ochrannými prostředky.

Tematické pracovní skupiny

Mnoho pracovních skupin na úrovni EU složených ze zástupců Evropské komise a členských států se aktivně zabývá klíčovými záležitostmi, které se týkají zvýšení kapacit v oblasti celních kontrol a řízení rizik.

Téměř všechny členské státy jsou zapojeny do jedné nebo více kontaktních nebo odborných skupin zřízených v rámci programu „Clo“ s cílem posílit spolupráci na místě a koordinaci mezi celními správami na vnějších hranicích EU. Mezi tyto skupiny patří Evropská kontaktní skupina pro pozemní hranice (LFCG) a několik kontaktních skupin pro přístavy a letiště (RALFH, ODYSSEUS a ICARUS). Několik členských států se rovněž účastní celní odborné skupiny pro východní a jihovýchodní pozemní hranice (CELBET), jejímž cílem je posílit a zlepšit operativní spolupráci na této hranici EU.

2.5. Cíl 5 – podporovat meziodvětvovou spolupráci a sdílení informací mezi celními a jinými orgány na úrovni členských států i na úrovni EU

Ve strategii je zdůrazněna meziodvětvová spolupráce a sdílení informací mezi celními a jinými příslušnými orgány na úrovni členských států i na úrovni EU jako důležitý prostředek k zajištění účinnějšího řízení rizik a zlepšení bezpečnosti a zabezpečení dodavatelského řetězce.

Zlepšení spolupráce a sdílení informací s jinými orgány má pro většinu členských států vysokou prioritu. I když bylo dosaženo dalšího pokroku při uzavírání meziodvětvových dohod a memorand o porozumění, většina členských států uvedla, že zlepšení integrace informací o rizicích nebo posílení postupů při řízení rizik bylo omezeno právními důvody souvisejícími s nedostatečně sladěnými požadavky, mimo jiné na ochranu údajů a ochranu základních práv. Za překážku koordinace a stanovení společných priorit jsou považovány mnohostranné právní rámce, které v meziodvětvové spolupráci hrají roli.

Útvar Komise odpovědný za celní záležitosti se aktivně podílí na činnostech bezpečnostní unie a řadou příslušných prioritních oblastí se zabývala pracovní skupina pro celní spolupráci.

Bezpečnost

Nařízení (EU) 2017/625⁸ o úředních kontrolách vstoupilo v platnost v prosinci 2019 a zavedlo integrovaný přístup ke kontrolám dovozu potravin, krmiv a hospodářských zvířat. Návrh Komise týkající se jednotného portálu EU pro celnictví dále zajistí společné zpracování, sdílení a výměnu informací a lepší posouzení rizik pro vládní agentury.

Práva duševního vlastnictví

V listopadu 2020 přijala Komise akční plán pro duševní vlastnictví⁹, jehož cílem je mimo jiné zlepšit prosazování práv duševního vlastnictví, zejména prostřednictvím posílení kapacity donucovacích orgánů a podpory celních orgánů členských států při zlepšování řízení rizik a posilování boje proti podvodům¹⁰ a vypracování souboru nástrojů EU proti padělání. Tento soubor nástrojů si klade za cíl i) vyjasnit úlohy a odpovědnosti všech zapojených aktérů (držitelů práv, dodavatelů, různých prostředníků¹¹ a veřejných donucovacích orgánů, včetně celních orgánů) a ii) určit způsoby, jak mezi nimi posílit spolupráci, zejména v oblasti sdílení příslušných údajů o výrobcích a prodejcích.

Zlepšení spolupráce s donucovacími orgány

Převážná většina členských států provádí činnosti zaměřené na zlepšení spolupráce s donucovacími orgány nebo je již dokončila. Tyto činnosti zahrnují účast na projektech

---

⁸ Úř. věst. L 95, 7.4.2017, s. 1.

⁹ COM(2020) 760.

¹⁰ COM(2020) 581 final.

¹¹ Např. on-line platformy, sociální média, reklamní průmysl, platební služby, registrátoři/registry doménových jmen a přepravní a logistické společnosti.

a společných operacích s agenturou Europol a vnitrostátními donucovacími orgány, dohody o spolupráci a sdílení informací a spolupráci při přípravě na provádění systému ICS2.

Některé členské státy však poukázaly na obtíže, například na právní problémy, nedostatečné lidské a finanční zdroje a nedostatek nástrojů IT, které jim brání v provádění požadovaných opatření nebo v dosažení pokroku ve spolupráci s jinými orgány na úrovni členských států a na úrovni EU.

Evropský program pro bezpečnost

Jakožto strážci hranic EU s ohledem na tok zboží na vnějších hranicích EU hrají celní orgány EU zásadní úlohu při ochraně EU a jejích občanů i při ochraně mezinárodních dodavatelských řetězců před trestnou činností a teroristickými útoky. Prováděním strategie a akčního plánu EU pro řízení rizik v oblasti cel přispívá Komise k provádění Evropského programu pro bezpečnost. Nová strategie bezpečnostní unie EU na období let 2020–2025¹² přijatá dne 27. července 2020 vyzdvihuje význam bezpečné vnější hranice a zásadní úlohu celních orgánů v boji proti přeshraniční trestné činnosti a terorismu. Odkazuje také na akční plán „Posunutí celní unie na další úroveň“ přijatý dne 28. září 2020¹³, který ohlásil opatření na posílení řízení rizik a zvýšení vnitřní bezpečnosti, mimo jiné prostřednictvím posouzení proveditelnosti vazby mezi příslušnými informačními systémy pro analýzu bezpečnostních rizik.

Akční plán Pracovní skupiny pro celní spolupráci

Na porušování práv duševního vlastnictví se zaměřil i devátý akční plán Pracovní skupiny pro celní spolupráci (2018–2019), přičemž se očekává, že tento trend přetrvá také v rámci dalšího akčního plánu.

Pracovní skupina pro celní spolupráci obdobně vypracovala i opatření týkající se trestné činnosti proti životnímu prostředí. S cílem podpořit udržitelnost životního prostředí zahrnuje desátý akční plán na období let 2020–2021 opatření zaměřená na pohyb nebezpečného a jiného odpadu přes hranice, nedovolené obchodování s látkami poškozujícími ozonovou vrstvu a na obchodní omezení.

Celní orgány se rovněž začlenily do mechanismu podávání zpráv týkajících se posouzení hrozeb závažné a organizované trestné činnosti (SOCTA) prostřednictvím zvláštního opatření Pracovní skupiny pro celní spolupráci „Lepší začlenění celních orgánů do mechanismu EU SOCTA“. Desátý akční plán Pracovní skupiny pro celní spolupráci zahrnuje konkrétní navazující opatření týkající se této oblasti.

S cílem uvést opatření Pracovní skupiny pro celní spolupráci do souladu a případně je začlenit do politického cyklu EU byly rovněž posíleny synergie mezi politickým cyklem

---

¹² COM(2020) 605 final.

¹³ COM(2020) 581 final.

EU na období let 2018–2021 / platformou EMPACT a desátým akčním plánem Pracovní skupiny pro celní spolupráci na období let 2020–2021.

2.6. Cíl 6 – posílit spolupráci s obchodem

Spolupráce mezi celními orgány a obchodem se zlepšila především díky posílení konceptu oprávněných hospodářských subjektů (AEO). Členské státy v obecné rovině uvedly, že díky výsledkům tohoto programu EU, včetně lepšího přístupu k údajům a jejich kvalitě a většího povědomí o programu AEO a lepší spolupráci a komunikaci s obchodem, se kontrolní činnosti staly cílenější a došlo k usnadnění legálního obchodu. Jen menšina celních správ se potýkala s významnými problémy, které jim bránily v provádění požadovaných opatření nebo v dosažení pokroku ve spolupráci s hospodářskými subjekty. Tyto problémy se obecně týkaly systémů IT, nedostatku lidských zdrojů a odborných znalostí a právních předpisů, včetně nařízení GDPR.

Posilování programu AEO v EU

Komise se s členskými státy dohodla na komplexní strategii a metodice pro zlepšení řádného provádění programu, mimo jiné pomocí posílení vazeb na řízení rizik v oblasti cel. Rovněž byl vypracován plán týkající se prohloubení porozumění programu pomocí strategií pro zvyšování povědomí, které mají být rozvíjeny ve spolupráci s obchodníky.

Mezi tyto činnosti patří zejména pracovní návštěvy Komise ke zjištění potřebných údajů ve všech členských státech, jejichž cílem je posoudit úroveň provádění programu AEO a určit osvědčené postupy. Tyto pracovní návštěvy se začaly realizovat v červenci 2019, avšak v roce 2020 došlo k jejich pozastavení z důvodu pandemie COVID-19. Z prvních zjištění vyplývá řada osvědčených postupů, které budou zpřístupněny všem členským státům.

Dále byla i ze strany Evropského účetního dvora (EÚD) zjištěna řada nedostatků, pokud jde o vnitřní kontroly, monitorování, spolupráci mezi oprávněnými hospodářskými subjekty a útvary pro řízení rizik a konkrétní situaci týkající se expresních kurýrních služeb nebo poštovních služeb. Tato témata bude nezbytné řešit mimo jiné změnou pokynů pro oprávněné hospodářské subjekty a případně změnou právních ustanovení.

Přímý přístup obchodníků – eAEO

Modul AEO (eAEO) obchodního portálu EU, který navrhla Komise společně s členskými státy, byl uveden do provozu dne 1. října 2019 (v rámci první fáze) a dne 16. prosince 2019 (v rámci druhé fáze). Zajišťuje jednotný přístup do systémů AEO i ZISZ. Usnadňuje a urychluje výměnu informací, sdělení a oznámení týkajících se žádostí oprávněných hospodářských subjektů, jejich povolování a procesů řízení stanovených v celním kodexu Unie a příslušných aktech v přenesené pravomoci a prováděcích aktech. Modul si klade za cíl sjednotit přístup hospodářských subjektů do různých celních systémů EU. V brzké budoucnosti by se k tomuto portálu měly připojit všechny další celní systémy EU.

2.7. Cíl 7 – využít potenciál mezinárodní celní spolupráce

Spolupráce a výměna informací týkajících se celních záležitostí se třetími zeměmi hraje v oblasti celní unie a společné obchodní politiky důležitou úlohu.

Komise zastupuje EU ve Světové celní organizaci (WCO), přičemž zajišťuje, aby byly zásady a pravidla EU zakotveny v mezinárodních normách, zejména v oblastech důležitých pro řízení rizik v oblasti cel, jako je nomenklatura a klasifikace zboží, elektronický obchod a zabezpečení a bezpečnost. Komise se rovněž relativně nedávno začala aktivně podílet na revizi Kjótské úmluvy a Souboru řízení rizik.

Pilotní projekt inteligentních a bezpečných obchodních tras s Čínou

V poslední době se dále zvýšil počet provozovatelů, přístavů inteligentních a bezpečných obchodních tras a obchodních tras, přičemž pilotní program byl za stávajících podmínek výměny údajů rozšířen o další druhy dopravy. Zvýšil se především počet železničních tras mezi EU a Čínou a několik členských států dále zřídilo letecké trasy. K projektu inteligentních a bezpečných obchodních tras se také připojily dvě platformy elektronického obchodu, což pomáhá řešit položky o velkém objemu.

Vzájemné uznávání oprávněných hospodářských subjektů

Komise pokračovala v provádění stávajících dohod o vzájemném uznávání uzavřených s Čínou, Japonskem, USA, Norskem a Švýcarskem. Dále Komise zahájila jednání o uzavření dohody o vzájemném uznávání s Kanadou a podnikla přípravné kroky pro zahájení jednání se Singapurem.

Dvoustranné celní bezpečnostní dohody

Komise dosáhla pokroku při vyjednávání změn dvoustranných celních bezpečnostních dohod se Švýcarskem a Norskem s cílem uvést je do souladu s nejnovějšími změnami v právu Unie. Komise rovněž intenzivně spolupracovala se Švýcarskem a Norskem na jejich zapojení do systému ICS2 a na všech souvisejících právních a provozních postupech pro hospodářské subjekty a smluvní strany.

3. SYSTÉM DOHLEDU

Ve svých závěrech z ledna 2019 Rada vyzvala Komisi, aby v úzké spolupráci s členskými státy vyvinula výkonnostní a monitorovací rámec k systematictějšímu a důkladnějšímu sledování provádění strategie v budoucnu.

Zatímco stávající strategie byla vypracována na období 2014–2020, tento monitorovací rámec se musí vztahovat na následující období. Ačkoli se všechny podrobnosti této budoucí strategie v současnosti připravují, budou se pravděpodobně zabývat řadou problémů zjištěných ve stávající strategii a řešit je. Komise vypracovala návrh monitorovacího rámce (viz pracovní dokument útvarů Komise připojený k této zprávě), některé provozní aspekty však lze určit až po přijetí nové strategie.

ZÁVĚRY

Tato zpráva a připojený pracovní dokument útvarů Komise poskytují představu o stavu provádění stávající strategie a akčního plánu EU pro řízení rizik v oblasti cel ke konci roku 2020. Prokazují, že od zveřejnění předchozí zprávy bylo při provádění strategie a akčního plánu dosaženo významného pokroku, a to jak ze strany členských států, tak i ze strany Komise. Členskými státy se díky této strategii podařilo zlepšit řízení rizik v oblasti cel a má podle nich zásluhu na řadě úspěchů. Ty zahrnují lepší povědomí o řízení rizik v rámci vnitrostátních správních orgánů a větší podporu, díky níž se stalo řízení rizik větší prioritou.

I přes tento dosažený pokrok je zapotřebí dále posílit postupy a povinnosti podle stávajícího rámce. To zahrnuje: i) lepší využívání stávajících údajů k zajištění častější a lepší analýzy rizik; ii) účinnější postupy pro řešení rostoucího množství zboží, které přichází prostřednictvím elektronického obchodu; iii) srozumitelnější pravidla; iv) přísnější kontroly prováděné členskými státy při zjištění rizik na úrovni EU a poskytování informací členskými státy; v) systematictější spolupráci s dalšími orgány a vi) lepší monitorovací systémy pro oprávněné hospodářské subjekty. Celní orgány rovněž musí nové problémy, které ohrožují tradiční přístupy k řízení rizik v oblasti cel a k celním kontrolám, řešit proaktivním a inovativním způsobem.

Analýza rizik zůstává i nadále klíčovým prvkem účinnosti celních kontrol, neboť celním orgánům umožňuje konkrétně zaměřovat celní kontroly v situaci, kdy rostoucí objem a tempo obchodu vyžadují ještě více než kdy jindy selektivní a cílený přístup.